

TAALRECHTEN IN CENTRAAL-EUROPA.

INLEIDING

Het verdrag van Trianon uit 1920 zal niet onbekend in de oren klinken van de meeste mensen, tijdens dit verdrag verloor Hongarije 2/3 van haar grondgebied, miljoenen Hongaren werden wakker in een land waarin ze nooit eerder hadden gewoond. Tot op de dag van vandaag kan men in Hongarije een nostalgische houding bespeuren tegenover dit oude Hongarije, hetgeen niet onbegrijpelijk is, omdat er na het uiteenvallen van dit multicultureel rijk weinig goeds is gebeurd met Centraal-Europa, namelijk de Tweede wereldoorlog, het communisme, en de oorlogen in Joegoslavië.

TALEN IN CENTRAAL -EUROPA

VOORWAARDEN VOOR EUROPESE INTEGRATIE

In een verenigd Europa vallen de grenzen tussen de lidstaten juist weg. Roemenië en Slowakije hebben als voorwaarde tot het toetreden tot Europa met Hongarije verdragen ⁽¹⁾ ondertekend, in deze verdragen worden de staatsgrenzen bevestigd, maar worden ook de taalrechten van de Hongaarse minderheden expliciet erkend. Deze taalrechten bieden een buitengewoon goede en eerlijke basis voor de Hongaarse autonome bevolking van Centraal-Europa. Deze rechten zijn later nog eens in diverse Europese verdragen vastgelegd en uitgebreid zoals het Europese handvest voor regionale talen

1

HONGAARSE TAALRECHTEN IN CENTRAAL EUROPA

Deze rechten houden in dat het Hongaars een officiële taal is in die gebieden, waar de bevolking tenminste 20 % Hongaarsstalig is of was. Zodoende heb je in een Hongaars dorpje of stadje het recht om Hongaars te spreken en te schrijven met de politie, gemeente, brandweer, ziekenhuis, belastingdienst en alle andere overheidsinstellingen, bovendien zijn zelfs Hongaarsstalige borden verplicht. ⁽²⁾ De drempel van 20 % geldt niet bij rechtbanken, daar mag het Hongaars vrij worden gebruikt, sinds kort zelfs in civiele zaken. In Servië en Slovenië is het Hongaars zelfs een officiële regionale taal. ⁽³⁾

TAALRECHTEN ZIJN ONBEKEND EN ONGEBRUIKT

Het vreemde aspect aan deze rechten is eigenlijk dat een zeer groot gedeelte van de Hongaarse bevolking deze rechten niet kent en/of niet durft te gebruiken en geen klacht indient, als deze rechten geschonden worden. Hoewel er in Roemenië en Slowakije rechtsmiddelen zijn om deze rechten af te dwingen, zijn er in beide landen politieke krachten geweest, die hun best hebben gedaan om Hongaarsstalige burgers te ontmoedigen om hun rechten te gebruiken. ⁽⁴⁾ Daar waar een geboren Nederlander meteen actie onderneemt, indien zijn rechten worden geschonden of beperkt, tonen de inwoners van Slowakije en Roemenië reflexen, die voor mensen die in een vrije wereld en

TAALRECHTEN IN CENTRAAL-EUROPA.

democratie zijn opgegroeid, moeilijk te begrijpen zijn. ⁽⁵⁾ Graag licht ik deze ontmoedigingen met twee voorbeelden toe:

VOORBEELD 1 KOLOZSVÁR / CLUJ-NAPOCA:

KOLOZSVÁR / CLUJ-NAPOCA 2004

Volgens een presidentieel Roemeens ⁽⁶⁾ besluit valt de hoofdstad van Transsilvanië in de 20 % zone, d.w.z. dat Hongaars een officiële taal in deze stad is. De regerende chauvinistische ex-burgemeester Funar van deze stad heeft het voor elkaar gekregen om in plaats van de verplichte Hongaarstalige borden, discriminerende anti-Hongaarse borden ⁽⁷⁾ te plaatsen, deze discriminerende borden zijn inmiddels verdwenen, maar de Hongaarstalige borden staan er nog steeds niet, terwijl de Roemeense wet dit verplicht. Naar mijn weten heeft niemand hierover officieel beklag gedaan bij de Roemeense autoriteiten.

VOORBEELD 2 TAALWET IN SLOWAKIJE:

In Slowakije heeft de nationalistische regering het zo bont gemaakt om een absurde wet in elkaar te flansen, die het gebruik van de Hongaarse taal én ook de Engelse taal verbiedt en zelfs kan bestraffen met hoge geldboetes. Deze taalwet is strijdig met de Slowaakse grondwet, met het Europees verdrag van de mensenrechten en het basisverdrag met Hongarije. Daarom is deze wet een papieren gedrocht dat onuitvoerbaar is. ⁽⁸⁾ Toch heeft deze wet, bij veel Hongaarstalige mensen uit Slowakije tot angst en onzekerheid geleid. Terwijl er tal van mogelijkheden zijn om tegen deze absurde en onuitvoerbare wet te protesteren.

SOMORJA-SAMORIN SLOWAKIJE JUNI 2010

TAL VAN POSITIEVE VOORBEELDEN

TAALRECHTEN IN FRYSLÂN

Gelukkig zijn er in de regio tal van positieve voorbeelden, zo heeft Slovenië in zijn grondwet staan dat het Hongaars een officiële taal is, ook Servië heeft het Hongaars als regionale officiële taal erkend. Ook dichterbij huis zijn er tal van positieve voorbeelden aan te wijzen, zoals de Friezen in Nederland ⁽⁹⁾, Duitstaligen in België, Franstaligen in de Benelux, Zweedstaligen in Finland en Duitstaligen in Italië.

[HTTP://WWW.HUNGARIAN-HUMAN-RIGHTS.EU](http://www.hungarian-human-rights.eu)

TAALRECHTEN IN CENTRAAL-EUROPA.

WAT MOET ER GEBEUREN ?

Op de portal language-rights staan de taalrechten die de Hongaren hebben, de relevante verdragen kunnen worden gedownload, evenals modelbrieven, waarmee een klacht kan worden ingediend bij Roemeense of Slowaakse bestuurlijke eenheden, indien er taalrechten worden geschonden. Ik hoop dat een ieder deze taalrechten bekijkt en ook gebruikt en niet schroomt om een klacht in te dienen als deze taalrechten worden geschonden.

PORTAL WWW.LANGUAGE-RIGHTS.EU

Slowakije en Roemenië zijn EU landen, dus deze rechten zijn ook onze rechten. Zo maken veel Roemenen en Slowaken gebruik van hun EU -rechten om hier te werken of te ondernemen. Een Nederlandse onderneming die zich in meerdere Centraal Europese landen wil vestigen, kan economisch voordeel behalen door zijn volledige documentatie slechts in één taal op te stellen, namelijk het Hongaars. Het Hongaars is immers een officiële taal in bepaalde regio's van Roemenië, Slowakije, Servië, Slovenië, Oekraïne, en is zelfs in enkele dorpen in Oostenrijk en Kroatië geldig en natuurlijk ook in Hongarije. Ook voor het toerisme is het van belang om deze rechten te kennen. ⁽¹⁰⁾

3

KEN EN GEBRUIK DE TAALRECHTEN !

FOLDER TAALRECHTEN

Op language-rights.eu kan de folder worden gedownload, waarin de tien belangrijkste rechten van Hongaarstaligen in Centraal Europa worden genoemd. Van het uitdelen van deze folders in Slowakije heeft ook de Nederlandse omroep LLINK in het programma De vlinderslag aandacht besteed. De uitzending waarin het uitdelen van de folders in Slowakije wordt getoond, is via de website van de stichting te zien: www.human-rights-hungarians.eu. Ook staan hier de links vermeld van bijzondere burgerinitiatieven van dappere mensen in Slowakije en Roemenië, zoals nyelvijogok.ro en cemo.ro.

U ziet: het wordt tijd om de (Trianon-)nostalgie vaarwel te zeggen en in te ruilen voor de zakelijke benadering van naleving van de taalrechten.

Gábor Landman

Penningmeester ECHRCE September 2010

[HTTP://WWW.HUNGARIAN-HUMAN-RIGHTS.EU](http://www.hungarian-human-rights.eu)

TAALRECHTEN IN CENTRAAL-EUROPA.

REFERENTIES:

1. Basisverdrag Hongarije met Buurlanden Roemenië en Servië. In dit verdrag staan de rechten van de minderheden expliciet vermeld, evenals het verdrag voor minderheden uit 1995 van Straatsburg. Zie <http://www.language-rights.eu>
2. De wet 184 en 2001 uit Roemenië is gebaseerd op deze verdragen. Deze wetten verplichten het gebruik van de Hongaarse taal in de publieke administratie . waar de Hongaarse bevolking ten minste 20 % uitmaakt.
3. Slovenië is een voorbeeld voor de regio, Servië natuurlijk niet (Kosovo en andere mensenrechtenschendingen ook tegen Hongaren) op papier is Servië een voorbeeld.
4. In Roemenië en Slowakije bestaan er virulent nationalistische en racistische bewegingen, zoals de Vatra Romaneasca, de Noua Dreapta, en de Politieke Partij Romania Mare, oftewel de Groot Roemenië Partij, deze partij heeft in Kolozsvár (Cluj- Napoca)de xenofobe en racistische burgemeester Funar geleverd. In Slowakije bestaan de Matica Slovenska en de SNS en de HZDS, beiden waren tot 2010 nog in de Slowaakse regering. Dergelijke openlijke racistische en xenofobe politieke bewegingen zijn in de vaderlandse politiek onbekend.
5. Buiten jonge mensen is het grootste deel van de maatschappij in een dictatuur opgegroeid. In Slowakije ben ik door Hongaren aangesproken op het feit dat ik Folders uitdeelde waarop de taalrechten stonden. Hiervan zijn ook opnamen gemaakt, en hieruit blijkt hoe bang mensen zijn, om iets te doen, wat tegen de regering is gericht. Deze opnamen zijn in mijn bezit.
6. Zie het de officiële Roemeense Staatscourant, waarin de naam van de Hongaarse steden is gepubliceerd. HOTARAREA 1415/2002, GUVERNUL ROMANIEI, online op [http://www.legestart.ro/Hotararea-1415-2002-modificarea-unor-anexe-Norme-aplicare-dispozitiilor-privitoare-dreptul-cetatenilor-apartinand-unei-minoritati-nationale-folosi-limba-materna-adminis-\(NjQzMzY-\).htm](http://www.legestart.ro/Hotararea-1415-2002-modificarea-unor-anexe-Norme-aplicare-dispozitiilor-privitoare-dreptul-cetatenilor-apartinand-unei-minoritati-nationale-folosi-limba-materna-adminis-(NjQzMzY-).htm)
7. Op de afbeelding van dit bord staat het volgende: ROEMEENSE GRONDWET. Art. 1 het is verplicht om de bepalingen van de grondwet te volgen. Art.13 In Roemenie is de Roemeense taal de officiële taal. Art 16. Staatsburgers zijn gelijk voor de wet en de publieke administratie zonder privileges en zonder discriminatie. Tevens heeft Funar borden geplaatst waarop de bezoeker in 7 talen wordt welkom geheten in Kolozsvár (*Roemeens: Cluj - Napoca*), echter niet in het Hongaars. Verder heeft Funar zowat alles wat in de kleuren van de Roemeense vlag bekleurd, zoals vuilnisbakken, stoelen, paaltjes en lantaarnpalen. Verder werden autonome Hongaren openlijk gediscrimineerd. Dergelijke handelingen zouden in West-Europa voor een rel en een veroordeling leiden, in Roemenië heeft men er tot op de dag van vandaag moeite mee, om afstand te nemen van dit primitieve nationalisme. Zie ook : [Hongaren van Transsilvanië moeten vechten voor hun rechten. Taalstrijd in Kolozsvár.](#)
8. De Slowaakse taalwet is strijdig met de [Slowaakse grondwet](#), die discriminatie op grond van taal verbied, verder is het strijdig met het [Europees verdrag voor mensenrechten](#), [het basisverdrag](#) en het [verdrag voor de minderheden van Straatsburg uit 1995](#). Deze papieren wet is puur bedoeld om Hongaren bang te maken. Er zijn wel mensen gedaagd maar er is geen enkele boete uitgedeeld, zolang er geen boete is uitgedeeld, kan er niet worden vastgesteld dat deze wet strijdig is met bovengenoemde wetten.
9. Friezen in Nederland, zie De Nederlandse naleving van de Taalrechten van de Friese minderheidstaal is een voorbeeld voor de rechtspraak van Slowakije en Roemenië. G.landman feb 2010-09, [volledige artikel is te lezen op de website van de stichting.](#) Sloveense grondwet en andere grondwetten staan online op : <http://www.servat.unibe.ch/icl/>
10. Theoretisch hoeft een Nederlands bakkerij die bossche bollen wil gaan verkopen in Centraal-Europa voor haar vestigingen in Dunaszerdahely te Slowakije, Beregszász in Oekraïne, Székelyudvarhely in Roemenië, Zenta in Servië, Lendva in Slovenië en Budapest Hongarije, (*hierbij komen nog enkele dorpen in Oostenrijk en Kroatië.*) haar handleidingen, vergunningsaanvragen, werkprocedures maar in een taal op te stellen. Het gaat hier om rechten die via meerdere verdragen zijn gewaarborgd, desalniettemin kan het voorkomen dat de lokale autoriteiten terughoudend zijn. Theoretisch is het Hongaarse een officiële taal in bepaalde regio's van 8 landen. Uit commercieel oogpunt biedt dit ongekende mogelijkheden.